

IUS MATRIMONIALE

Ze studiów nad kościelnym prawem małżeńskim

(pod redakcją ks. Wojciecha Góralskiego)

TOM IV

LUBLIN 1993

Nihil obstat
ks. dr Sławomir Nasiorowski
(cenzor)

Imprimatur
+ *dr Zygmunt Kamiński*
Biskup Płocki
PŁOCK, 18.11.1992 r.

Redaktor techniczny
Wiesław Kowalski

Skład: KRONOS s.c., Płock, ul.Padlewskiego 15, Tel. 625-158

Druk: OFFESTDRUK, Sierpc, ul.Traugutta 49, Tel. 75-55-19

Apostolicum Rotae Romanae Tribunal.
Decisiones seu Sententiae selectae inter eas quae anno 1985
prodierunt cura eiusdem Apostolici Tribunalis editae.
Volumen LXXVII. Libreria Editrice Vaticana 1990
Ss. XXVIII + 673

Kolejny tom wyroków Roty Rzymskiej, pochodzących z 1985 r., zawiera 69 orzeczeń spośród 162 - , które zapadły w tym trybunale w wymienionym roku (na początku tomu został przedstawiony wykaz wszystkich wyroków z zaznaczeniem, które nie zostały opublikowane). Indeks rzeczowy, zamieszczony na końcu edycji, obejmuje następujące zagadnienia: bonum fidei, bonum prolis, bonum sacramenti, consensus defectus, error qualitatis, impotentia, ligamen, metus, novum causae examen, probationes, simulatio totalis et partialis. Zostały one przytoczone - jak zwykle - we fragmentach tuż za indeksem (s. 647-673).

Szczególne zainteresowanie mogą wzbudzać wyroki zapadłe "ob defectum consensus". W obrębie tak ogólnie sformułowanego w indeksie tytułu nieważności wyodrębniono następujące tytuły szczegółowe: nadwrażliwość seksualna, epilepsja, niedojrzałość emocjonalna, psychopatia, niezdolność psychologiczna, brak rozeznania oceniającego, osobowość obsesyjna, niezdolność do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich płynąca z anomalii, nerwica depresyjna, brak wolności, niezdolność do nawiązania relacji międzysobowych, schizofrenia, alkoholizm (s. 656).

Gdy chodzi o nadwrażliwość seksualną, zbiór zawiera wyrok z 10.01.1985 r. c. Davino (s. 1-10), w którym turnus (w III instancji) deklaruje nieważność małżeństwa z powodu niezdolności powoda do utrzymywania relacji seksualnych jedynie z pozwaną. Niezdolność tę uznano jako niemożność przekazania przez mężczyznę trwałego i wyłącznego prawa do aktów małżeńskich.

Z tytułu epilepsji przytoczono 2 orzeczenia: z 12.01.1985 r. c. Gianecchini (s. 19-30) oraz z 20.03.1985 r. c. De Lanversin (s. 166-179). W obydwu przypadkach rozstrzygnięto: "non constat de nullitate".

"Ob immaturitatem affectivam" spotykamy - dwa wyroki: z 15.05.1985 r. c. Ragini (s. 31-39) i z 11.07.1985 r. c. Stankiewicz (s. 354-363). W drugim przypadku niedojrzałość emocjonalna okazała się przyczyną poważnego braku rozeznania oceniającego u pozwanego.

Psychopatia pozwanej została uznana w wyroku z 16.02.1989 r. c. Fiore jako przejaw niezdolności pozwanej do powzięcia ważnej zgody małżeńskiej. Gdy chodzi zaś o niezdolność psychologiczną, spotykamy aż 6 wyroków, m.in. orzeczenie z 15.03.1985 r. c. Pinto, w którym niezdolność ta została uznana jako przejaw poważnego braku rozeznania oceniającego (s. 158-165). W każdym z orzeczeń na uwagę zasługują relacje bieglych

sądowych, jak również ich ocena dokonana przez trybunał.

Z tytułu poważnego braku rozeznania oceniającego prezentowany tom przytacza aż 9 wyroków. Obszerny wykład na temat tego tytułu można znaleźć m.in. w części "in iure" decyzji z 17.12.1985 r. c. Masala (s. 600-605). Cztery wyroki dotyczą niezdolności do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich z powodu anomalii. Na uwagę zasługuje tutaj orzeczenia z 22.11.1985 r. c. Serrano Ruiz, w którym ponens szeroko omawia treść kan. 1095, n. 3 (s. 516-524).

W zakresie niezdolności do nawiązania relacji międzyosobowych godny szczególnej uwagi jest wyrok z 24.10.1985 r. c. Stankiewicz (s. 445-454). Czytelnik znajduje tutaj obszerne wyjaśnienie pojęcie "capacitatis ad relationem interpersonalem". Decyzja ("pro vinculo") wskazuje m.in. do jakiego stopnia zdolność ta winna znamionować nupturientów.

W przedmiocie alkoholizmu wypowiada się Ragini w orzeczeniu z 26.11.1985 r. (s. 543-557).

Jak każdy tom wyroków Roty Rzymskiej, tak i tom z 1985 r. zasługuje na pełne zainteresowanie przez trybunały kościelne. Orzecznictwo Roty Rzymskiej stanowi przecież doniosłe źródło prawa, ułatwiające w znacznej mierze tymże trybunałom właściwy wymiar sprawiedliwości na odcinku procesów o nieważność małżeństwa. Wypada więc polecić to dzieło ze wszech miar przede wszystkim sędziom kościelnym.

Ks. Wojciech Góralski